

CONEXIUNI INTERNAȚIONALE: EXPERIENȚA BIBLIOTECARILOR ROMÂNI LA CEL DE-AL TREILEA FORUM AL CURATORILOR UNIUNII BIBLIOTECILOR DIN CHINA ȘI STATELE CENTRAL-EST EUROPENE

RAMONA CÂMPEAN

Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj

ramona.campean@bjc.ro

ABSTRACT: In the last decades, the relationships between China and Central and Eastern Europe have evolved significantly, generating opportunities for intercultural dialogue in which libraries play an essential role. These institutions not only facilitate access to information but also contribute to the development of local communities through cultural initiatives, such as the China - CEEC Curator's Forum of Libraries Union, which highlights the importance of international collaboration.

In this context, actions like China-CEEC cooperation (or the “16+1” Cooperation) become relevant for structuring bilateral relations, promoting the goals of the “Belt and Road” Initiative. These joint efforts enable the establishment of connections in various fields, including policy coordination, culture and education, thereby demonstrating the complexity and potential of collaborations in the region. This article analyzes the impact of these relationships on libraries and cultural institutions, discussing the role of the China-CEEC Libraries Union in facilitating intercultural exchanges.

The China-CEEC Libraries Union was established with the aim of facilitating resource exchange and technological cooperation between libraries, thus strengthening cultural ties. These initiatives emphasize the need for a collaborative approach that supports innovation and adapts library services to the needs of communities. Recent international forums have underscored the importance of modernizing libraries and adapting them in the digital age, promoting reading and cultural interaction. International collaboration proves crucial for improving access to information and developing effective library models.

In conclusion, this study reaffirms the importance of libraries as key players in the context of relationships between China and CEEC, suggesting that they can play a significant role in facilitating constructive dialogue and promoting mutual cultural understanding.

KEYWORDS: forum, curators, „16+1” cooperation, China, CEEC

În ultimele decenii, relațiile dintre China și Europa Centrală și de Est au cunoscut o expansiune semnificativă, caracterizată prin

colaborări economice, culturale și politice. Țările din această regiune au început să caute noi parteneriate și oportunități de dezvoltare, iar

China, în efortul său de a-și extinde influența, a devenit un partener de interes.¹ Aceste interacțiuni au dus la o deschidere mai mare către colaborarea culturală, în cadrul căreia bibliotecile joacă un rol esențial. Aceste instituții sprijină nu doar accesul la informație, ci și promovarea dialogului intercultural, contribuind la dezvoltarea comunităților locale. Forumuri și evenimente culturale, precum cel al Curatorilor Uniunii Bibliotecilor din China și CEEC², subliniază rolul crucial al colaborării în consolidarea acestor relații bilaterale.

Cu toate acestea, contextul geopolitic global influențează aceste relații, iar percepțiile despre China variază considerabil, oscilând între deschidere și scepticism. Această diversitate de opinii face ca interacțiunea culturală să fie fluidă și plină de provocări, generând temeri legate de riscul ca regiunea să devină un „cal troian” pentru Beijing în Europa. În acest cadru complex, atât oportunitățile, cât și provocările necesită o abordare atentă din partea tuturor actorilor implicați.³

În această dinamică, inițiativele precum cooperarea China-CEEC (sau Cooperarea „16+1”), devin esențiale pentru structurarea relațiilor. Înființată în 2012, această platformă reunește China și 16 țări din Europa Centrală și de Est, inclusiv Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Macedonia, Muntenegru, Polonia, România, Serbia, Slovacia

și Slovenia. Datorită eforturilor comune ale tuturor participanților, în cadrul Programului „16+1”, au fost stabilite platforme de cooperare privind mai multe domenii, cum ar fi: coordonarea politicilor, economie, agricultură, turism, știință și tehnologie, schimburi locale etc.⁴

Platforma este o inițiativă a Ministerului Chinez al Afacerilor Externe pentru a promova relațiile de afaceri și investiții între China și CEEC. Grupul se reunește anual, având summiturile în diverse locații din Europa Centrală și de Est: Varșovia (2012), București (2013), Belgrad (2014), Suzhou (2015), Riga (2016), Budapesta (2017), Sofia (2018) și Dubrovnik (2019). În 2019, la Summit-ul de la Dubrovnik, Grecia a aderat la această grupare, în timp ce Estonia, Letonia și Lituania au decis să se retragă până în 2022. Secretariatul China-CEEC este la Beijing, cu 16 „coordonatori naționali” în fiecare dintre țările partenere din ECE.

Obiectivele formatului sunt de a promova Inițiativa Chinei „Centura și Drumul”⁵ propusă de președintele chinez, Xi Jinping, în 2013 și de a spori cooperarea în domeniile infrastructurii, transportului, logisticii, comerțului și investițiilor. Aceste direcții sunt sprijinite de legături din ce în ce mai strânse în domeniile culturii și educației, facilitând schimburile culturale și colaborarea între grupurile de

¹ „Searching for a Central and Eastern European Voice on EU China Policy”, The Diplomat, ultima modificare 16 aprilie 2024, <https://thediplomat.com/2024/04/searching-for-a-central-and-eastern-european-voice-on-eu-china-policy/>

² Pentru a simplifica vom continua să utilizăm numele - Țările din Europa Centrală și de Est

³ „Searching for a Central and Eastern European Voice”

⁴ „Five-year Outcome List of Cooperation Between China and Central and Eastern European Countries”, accesat în data de 21 feb. 2024, [http://ba.china-](http://ba.china-embassy.gov.cn/eng/sgxx_5/sghd/201711/t20171128_2451404.htm)

[embassy.gov.cn/eng/sgxx_5/sghd/201711/t20171128_2451404.htm](http://ba.china-embassy.gov.cn/eng/sgxx_5/sghd/201711/t20171128_2451404.htm)

⁵ Inițiativa Belt and Road (BRI sau B&R), cunoscută în China drept One Belt One Road și uneori denumită New Silk Road, este o strategie globală de dezvoltare a infrastructurii adoptată de guvernul chinez în 2013, având ca scop alocarea de fonduri prin investiții în peste 150 de țări și organizații internaționale. BRI este compusă din șase coridoare terestre de dezvoltare urbană legate prin infrastructura rutieră, feroviară, energetică și digitală și The Maritime Silk Road legate de dezvoltarea portului.

experți și ONG-uri.⁶ În acest sens, au fost organizate diverse inițiative, precum anul turismului, anul de schimb umanist, anul mass-media și anul cooperării locale. Pentru cetățenii chinezi, cele 16 țări au devenit țări de destinație turistică. China a înființat împreună cu Țările din Europa Centrală și de Est 29 de Institute Confucius, iar numărul studenților internaționali în ambele direcții s-a dublat.⁷ În Macedonia de Nord, a fost deschis un Centru de Coordonare pentru Cooperarea Culturală între China-CEEC, iar în sud-vestul orașului Chengdu din China, au fost deschise Centrul de Formare pentru Tinerii Artiști China-CEEC și Centrul de Cooperare și Schimburi pentru Industriile Creative și Culturale China-CEEC.⁸

Schimbul cultural a jucat un rol important în consolidarea prieteniei tradiționale dintre China și CEEC, ajutând la îmbunătățirea înțelegerii reciproce, precum și la realizarea unui progres de tip „câștig-câștig”. Biblioteca, în calitate de instituție care păstrează moștenirea culturală umană, este una dintre verigile indispensabile în lanțul de schimb cultural internațional.

Pentru a realiza *Planul de Acțiune pentru Dezvoltare Culturală „Centura și Drumul” (2016-2020)* emis de Ministerul Culturii din China, parte integrantă a platformei „16+1” și pentru a consolida schimburile și cooperarea cu CEEC în

domeniul bibliotecilor, Federația Internațională a Asociațiilor și Instituțiilor de Bibliotecă (IFLA) a susținut înființarea *Uniunii Bibliotecilor China-CEEC*, cu scopul de a promova partajarea resurselor bibliotecare, schimbul cultural și cooperarea tehnologică prin colaborarea comunității internaționale a bibliotecilor.

În acest cadru se înscrie și *Primul Forum al Curatorilor din China-CEEC al Uniunii Bibliotecilor*.⁹ Pornind de la conceptul de cooperare, Forumul Curatorilor Uniunii Bibliotecilor urmărește să stabilească un cadru care să permită comunicarea avansată între biblioteci și profesioniștii din domeniu. Această inițiativă vizează aprofundarea cunoștințelor despre realitățile biblioteconomice din arii geografice și culturale diferite, stimulând astfel dezvoltarea unor segmente sociale și culturale, prin oferirea de servicii de bibliotecă îmbunătățite, modernizate tehnologic, adaptate atât la nivel global, cât și local.¹⁰

Acesta este un program inclus în *Declarația de la Hangzhou privind Cooperarea Culturală (2018-2019) între China și Țările din Europa Centrală și de Est*, publicată de Ministerul Culturii din China în septembrie 2017.¹¹ Declarația a fost adoptată în cadrul *Celui de-al Treilea Forum Ministerial privind Cooperarea Culturală între China și Țările din Europa*

⁶ „Cooperation between China and Central and Eastern European Countries”, Wikipedia, accesat la 23 sept. 2024,

https://en.wikipedia.org/wiki/Cooperation_between_China_and_Central_and_Eastern_European_Countries

⁷ „Cooperarea în format 16+1” este o platformă de cooperare a consultării largi, a contribuției comune și a beneficiilor reciproce”, Ambasada Republicii Populare Chineze în România, ultima modificare 6 iulie 2018, http://ro.china-embassy.gov.cn/rom/zlgxnew/201807/t20180706_2826520.html

⁸ „Cooperation between China and CEEC”

⁹ „1st China-CEEC (Central and Eastern European Countries) Curators’ Forum of Libraries Union”, accesat în data de 21 feb. 2024,

<https://www.ifla.org/events/1st-china-ceec-central-and-eastern-european-countries-curators-forum-of-libraries-union/>

¹⁰ „Participarea delegației României la Forumul Curatorilor Uniunii Bibliotecilor, din cadrul Programului de Cooperare dintre China și țările Europei Centrale și de Est organizat de Biblioteca Publică din Hangzhou, China (CP)”, *Turnul Sfatului*, ultima modificare 21 nov. 2018, <https://www.turnulsfatului.ro/2018/11/21/participarea-delegatiei-romaniei-la-forumul-curatorilor-uniunii-bibliotecilor-din-cadrul-programului-de-cooperare-dintre-china-si-tarile-europei-centrale-si-de-est-organizat-de-biblioteca-publica-din-hangzhou-china-cp-125436>

¹¹ „1st China-CEEC”

Central-Răsăriteană, care a avut loc în perioada 21-25 septembrie 2017, și a fost semnată de miniștrii responsabili pentru Cultură din China și reprezentanții din cele 16 țări participante, printre care Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Macedonia, Muntenegru, Polonia, România, Serbia, Slovacia și Slovenia.

Declarația de la Hangzhou subliniază necesitatea extinderii cooperării culturale China-CEEC și stabilirea rolului său central în dialogul intercultural, a cunoașterii și înțelegerii reciproce și a dezvoltării industriilor culturale. Reprezentanții țărilor mai sus amintite au convenit asupra unor priorități pentru a fundamenta parteneriatul, punând accent pe angajamentul de a adopta o abordare centrată pe oameni în schimbul cultural, prin dezvoltarea de programe care să inspire înțelegerea reciprocă și transferul de cunoștințe. Urmău să fie încurajate învățarea și colaborarea prin organizarea de excursii pe teren/sondaje on-site, co-producerea de lucrări artistice și găzduirea de programe de formare, ateliere, forumuri, prezentări și expuneri ce promovează împărtășirea celor mai bune practici în interpretările contemporane ale identității culturale. Înființarea unui Centru de Coordonare a Cooperării Culturale China-CEEC în Macedonia avea ca scop crearea unui hub pentru schimbul de informații culturale, facilitând rețelele de colaborare între diferite instituții. Tinerii erau încurajați să participe activ în dialogul intercultural, având în vedere aportul lor creativ, iar Tabăra de Dans de Vară China-CEEC făcea parte din această inițiativă. În plus, promovarea schimburilor culturale la nivel local avea ca obiectiv folosirea platformelor existente pentru a sprijini dialogul și vizitele reciproce. În final, se preconiza cooperarea pe termen lung între guverne în domeniul industriei culturale, precum și crearea de platforme între

antreprenorii culturali în vederea realizării unor schimburi reciproc avantajoase.

În cadrul aceluiași forum a fost adoptat *Planul de Cooperare Culturală între China și CEEC pentru perioada 2018-2019*, care se concentra pe mai multe direcții strategice. Printre acestea, se dorea înființarea unui Centru de Coordonare a Cooperării Culturale în Macedonia, destinat facilitării comunicării și coordonării programelor culturale. Se avea în vedere încurajarea colaborării între rețelele culturale, inclusiv prin înființarea Uniunii Bibliotecilor China-CEEC. China urma să deschidă Centre Culturale în Letonia, Bulgaria, România, Serbia și Ungaria, sprijinind astfel colaborarea prin deschiderea centrelor respective în China. Al 4-lea Forum Ministerial de Cooperare Culturală fusese programat pentru 2019 în Macedonia.

În privința schimbului de personal, China intenționa să invite regizori de operă internațională și festivaluri de păpuși din Europa Centrală și de Est să viziteze țara, facilitând schimburile culturale între orașele din China și cele din CEEC, iar managerii instituțiilor culturale și experții în artă din China erau așteptați să participe la festivaluri internaționale prestigioase din CEEC pentru a explora contactele de afaceri, schimburile și oportunitățile de învățare.

O altă direcție strategică viza organizarea mai multor forumuri, inclusiv un Forum al Cooperării Artistice în Chengdu și un Forum al Experților privind Patrimoniul Cultural Imaterial în Hangzhou. Primul Forum al Directorilor de Bibliotecă al Uniunii Bibliotecilor din China-CEEC era programat pentru 2018 la Hangzhou, cu Biblioteca Publică Hangzhou ca principal organizator.

Pentru tineri, erau planificate tabere de dans și muzică atât în China, cât și în țările din ECE în 2018 și 2019. În plus, China dorea să

invite tineri compozitori și pictori de renume pentru a promova schimburile artistice. De asemenea, trupe artistice din China urmau să fie trimise în Europa Centrală și de Est pentru a participa la festivaluri internaționale și la alte evenimente festive, precum Capitala Europeană a Culturii, în vederea susținerii cooperării culturale între China și CEEC.

În domeniul media, se anticipa o colaborare în cercetarea patrimoniului cultural imaterial, cu scopul de a produce documentare pe subiecte culturale relevante. Țările din ECE erau invitate să ofere informații privind practicile lor de salvagardare a patrimoniului cultural imaterial, care serveau drept bază pentru o lucrare bilingvă atât în limba chineză, cât și în limba engleză, ce urma să fie publicată de partea chineză cu titlul: „Cercetarea privind Patrimoniul Cultural Imaterial din China și CEEC”. În cele din urmă, implementarea acestui program depindea de resursele financiare disponibile din fiecare țară participantă.¹²

Cele două documente reflectă angajamentul comun de a întări legăturile culturale și de a promova schimburile între cele două regiuni.

Prin intermediul acestor inițiative, s-a subliniat importanța colaborării în domeniul cultural, artistic și educațional, facilitând astfel o mai bună înțelegere reciprocă.

În acest context, *Primul Forum al Curatorilor Uniunii Bibliotecilor din China și Statele Central-Est Europene*, desfășurat la Hangzhou în perioada 19-22 octombrie 2018, a fost deosebit de important. Cu o temă axată pe „Cooperare-Interconectare-Partajare”, forumul a oferit o platformă pentru discuții despre colaborarea în biblioteconomie și gestionarea cunoștințelor, scoțând în evidență modul în care instituțiile culturale pot susține aceste legături prin accesul la resurse comune și schimbul de experiențe.

Pe 20 octombrie 2018, a avut loc sesiunea comună în cadrul căreia au fost adoptate *Declarația privind Înființarea Uniunii Bibliotecilor China-CEEC și Planul de Acțiune privind Uniunea Bibliotecilor China-CEEC (2019-2020)*, care a marcat înființarea oficială a Uniunii. 61 de biblioteci publice, naționale și universitare din China-CEEC¹³, reprezentate de 160 de participanți din China și străinătate, au

¹² „The 3rd Ministerial Forum on Cultural Cooperation between China and Central and Eastern European Countries, Hangzhou, China, September 21-25, 2017. Hangzhou Declaration on Cultural Cooperation (2018-2019) between China and Central and Eastern European Countries”, accesat în data de 23 august 2024 [https://gbsk.mk/Documents/Hangzhou%20Declaration\(counterproposal\).pdf](https://gbsk.mk/Documents/Hangzhou%20Declaration(counterproposal).pdf)

¹³ Printre bibliotecile care au acceptat să se alăture Uniunii Bibliotecilor China-CEEC se regăsesc: Biblioteca Publică „Dritero Agolli” din Fier și Biblioteca Publică „Thimi Mitko” din Korçë, Albania; Biblioteca Publică și Universitară „Derviš Sušić” din Tuzla, Bosnia și Herțegovina; Biblioteca Națională „St. St. Cyril and Methodius” din Bulgaria; Biblioteca Publică din Bakar, Biblioteca Publică din Vodice, Biblioteca Publică „Halubajska zora” și Institutul de Etnologie și Cercetare Folclorică din Croația; Biblioteca Națională a Republicii Cehe; Biblioteca Națională din Estonia; Biblioteca Centrală a Județului Vöru, Biblioteca Centrală din Tallin și Biblioteca Publică din Tartu, Estonia; Biblioteca

Națională Széchényi și Centrul de Informare și Bibliotecă al Academiei Maghiare de Științe din Ungaria; Biblioteca Națională din Letonia; Biblioteca Publică din Județul Panevėžys „Gabriele Petkevicaite-Bite”, Biblioteca Publică „Povilas Višinskis” din Județul Šiauliai și Biblioteca Publică „A. și M. Miškiniai” din Utena, Lituania; Biblioteca Națională și Universitară „St. Kliment Ohridski” din Skopje, Biblioteca Universitară Națională „Goce Delcev” din Stip, Biblioteca Universitară Națională „St. Kliment Ohridski” din Bitola și Biblioteca Municipală „Braka Miladinovci” din Skopje, Macedonia; Biblioteca Națională a Muntenegrului „Đurđe Crnojević”; Biblioteca Națională a Poloniei, Biblioteca Provincială „Hieronim Lopaciński” din Lublin, Biblioteca Publică Provincială din Cracovia, Biblioteca Municipală și Județeană din Sucha Beskidzka, Biblioteca Municipală din Łódź, Biblioteca Publică din Gdynia, Polonia; Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu, Biblioteca Județeană „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj și Biblioteca Județeană Satu Mare din România; Biblioteca Matica Srpska și Biblioteca

devenit membre ale Uniunii.¹⁴ În rândul bibliotecilor din România care au acceptat să facă parte din alianță se află Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu, Biblioteca Județeană „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj și Biblioteca Județeană Satu Mare.

Declarația a subliniat angajamentul bibliotecilor din China și țările ECE de a colabora pe baza principiului „egalității, beneficiului reciproc, incluziunii și deschiderii”. Uniunea avea ca scop facilitarea creării unei platforme pentru schimbul de informații între aceste biblioteci, consolidând astfel parteneriatul și cooperarea. Se anticipa dezvoltarea cooperării bilaterale și multilaterale, ținând cont de unicitatea și diversitatea fiecărei biblioteci. Schimburile și colaborarea urmau să fie intensificate pentru a sprijini progresul cultural și rolul Uniunii ca lider profesional. Se avea în vedere instituirea unui sistem de partajare a datelor bibliografice între membri, iar vizitele regulate erau dedicate îmbunătățirii schimbului de experiențe. Bibliotecile își asumau responsabilitatea de a organiza cursuri de formare pentru bibliotecari pe diverse teme, iar comunicările literare erau realizate pentru a înlesni accesul la lucrările internaționale. Expozițiile aveau rolul de a evidenția cultura și istoria țărilor gazdă, iar activitățile multiculturale de a promova schimburile culturale.

Fiecare bibliotecă avea libertatea de a alege

proiecte și parteneri, sprijinul pentru acestea fiind condiționat de resursele disponibile. Uniunea a stabilit înființarea unui Secretariat în Hangzhou și organizarea unui forum bienal, cu rotația responsabilității de organizare între membrii săi. Activitățile urmau să fie încurajate pe baza voluntariatului, iar partenerii de proiect să convină detaliile în scris. Era stipulat ca Uniunea să accepte cererile de aderare de la toate bibliotecile din China și CEEC care respectă misiunea Uniunii, fără a crea obligații financiare sau de proprietate între membri.¹⁵

Planul de acțiune al Uniunii Bibliotecilor China-CEEC a fost realizat cu perspectiva de a onora *Declarația de la Hangzhou*, împreună cu angajamentul de a intensifica cooperarea și schimbul academic între bibliotecile din China și CEEC, precum și facilitarea accesului comun la resurse și promovarea cooperării tehnologice. Se avea în vedere crearea unui site web dedicat, care să permită accesul la datele bibliografice ale fiecărui membru, sprijinind astfel partajarea resurselor. Dacă era posibil, se preconiza introducerea unui serviciu de împrumut interbibliotecar. Un alt aspect important era schimbul de literatură, care se dorea a fi promovat pentru a permite accesul la cărțile clasice și la cele mai recente lucrări din China și din țările ECE, în funcție de cerințele și domeniile de interes ale bibliotecilor. Planul prevedea stabilirea unui mecanism pentru schimburi regulate de personal, care să faciliteze învățarea și îmbunătățirea practicilor prin vizite

Municipală din Belgrad, Serbia; Biblioteca Națională Slovacă; Biblioteca Municipală din Kranj, Biblioteca Publică „Anton Tomaž Linhart” din Radovljica, Biblioteca Centrală Publică din Celje și Biblioteca Publică „France Bevk” din Nova Gorica, Slovenia; Biblioteca Provincială Gansu, Biblioteca Guizhou, Biblioteca Hebei, Biblioteca Provincială Hubei, Biblioteca Hunan, Biblioteca Provincială Jilin, Biblioteca din Mongolia Interioară, Biblioteca Nanjing, Biblioteca Ningbo, Biblioteca Shandong, Biblioteca Shanxi, Biblioteca Provincială Sichuan, Biblioteca din Regiunea Autonomă Uygur

Xinjiang, Biblioteca Provincială Yunnan, Biblioteca Changchun, Biblioteca Guangzhou, Biblioteca Harbin, Biblioteca Jinan, Biblioteca Jinling, Biblioteca Publică din Xi'an, Biblioteca Chongqing, Biblioteca Tianjin și Biblioteca Municipală din Hefei, China.

¹⁴ „China-CEEC Libraries Union Established in Hangzhou”, accesat în 1 sept. 2024, <https://en.hzlib.net/Activity/640.htm>

¹⁵ Manuscris în original tradus integral de Ramona Câmpăan: „Statement on Establishment of China-CEEC Libraries Union, October 20, 2018 in Hangzhou”.

bilaterale. Personalul bibliotecilor avea să beneficieze de oportunități de instruire reciprocă, axată pe problemele comune. Activitățile culturale jucau, de asemenea, un rol important, membrii Uniunii fiind încurajați să organizeze expoziții care să promoveze istoria și cultura diverselor țări, contribuind la dialogul intercultural. În final, planul includea și măsuri de publicitate extinsă, recomandând membrilor să promoveze pagina web a Uniunii pe site-urile lor oficiale, să organizeze expoziții itinerante și să colaboreze cu instituții media pentru a evidenția bibliotecile membre și cultura țărilor acestora.¹⁶

Pe 21 octombrie 2018 au avut loc patru paneluri, în cadrul cărora au fost aduse în discuție următoarele teme: „Cum pot bibliotecile să promoveze obiectivele de dezvoltare durabilă 2030 ale ONU”, „Bibliotecile și promovarea lecturii la nivel național”, „Bibliotecile și protecția patrimoniului cultural” și „Bibliotecarii în viitor — Transformare • Competență • Abilități”.¹⁷

Delegația României la această reuniune transnațională a bibliotecilor a fost alcătuită din patru membri: Sorina Stanca, manager al Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, Lacrima Camelia Istrăuan, manager al Bibliotecii Județene Satu Mare, Ioan Pinteau, manager al Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița Năsăud și Silviu Borș, manager al Bibliotecii Județene ASTRA Sibiu. Aceștia au susținut prelegeri referitoare la: situația bibliotecilor din România și promovarea obiectivelor dezvoltării durabile emise de ONU (Sorina Stanca), promovarea lecturii prin intermediul bibliotecii (Lacrima Camelia

Istrăuan), promovarea și protejarea patrimoniului cultural (Silviu Borș).

Cu acest prilej, au fost dezbătute importanța cooperării tehnologice în cadrul rețelelor de biblioteci, accesul comun la resurse, colaborarea în ceea ce privește crearea unor baze bibliografice comune, implementarea unui schimb de literatură clasică și contemporană între China și țările Europei Centrale și de Est, organizarea unor vizite bilaterale ale bibliotecarilor din țările partenere și inițierea unor activități cu caracter multicultural, care să susțină dialogul real între culturi.

Întâlnirea reprezentanților Uniunii Bibliotecilor reprezintă o inițiativă comună pentru dezvoltarea cooperării între biblioteci la nivel internațional, ținându-se seama de importanța modernizării tehnologice continue și durabile, impuse de noile standarde educaționale și profesionale. În egală măsură, acest demers complex are menirea de crea un spațiu al similitudinilor și diversității culturale.¹⁸

Având în vedere contextul pandemic, *Cel de-al doilea Forum al Curatorilor Uniunii Bibliotecilor China-CEEC*, intitulat „Bibliotecile, esențiale în vremuri dificile, oferă conexiuni semnificative: Noi abordări în designul bibliotecilor”, s-a desfășurat online în octombrie 2021 și a fost găzduit de Biblioteca Municipală „Braka Miladinovci” din Skopje. În discursul său, Ambasadorul Republicii Populare Chineze în Macedonia de Nord, Zhang Zuo, a subliniat importanța bibliotecilor în promovarea schimburilor culturale și a cooperării internaționale, evidențiind diversitatea acestora și rolul lor în facilitarea accesului la cunoaștere, chiar și în condițiile provocatoare generate de pandemie.¹⁹

¹⁶ Manuscris în original tradus integral de Ramona Câmpăan: „Action Plan of China-CEEC Libraries Union (2019-2020), (Draft)”

¹⁷ „China-CEEC Libraries Union”

¹⁸ „Participarea delegației României”

¹⁹ „The 2nd China-CEEC Curators' Forum of Libraries Union themed „Libraries as essential in challenging times offer meaningful connectivity: New approaches to

La forum au participat 9 biblioteci membre din China și țările din Europa Centrală și de Est, precum și 10 biblioteci non-membre, inclusiv Biblioteca Zhejiang, Biblioteca Shenzhen și Biblioteca Xiamen.

În cadrul a patru discuții axate pe „Integrarea bibliotecilor în era post-epidemică, Ce urmează?”, „Dezvoltarea bibliotecilor publice. Construirea bibliotecilor inteligente”, „Modul de dezvoltare a bibliotecilor prin integrarea tradiției și inovației. Biblioteci și incluziune digitală” și „Perioada post-epidemică și promovarea lecturii. Cunoștințe, Globalizare, Dezvoltare”, au fost prezentate modele de bune practici și s-au realizat schimburi de cunoștințe aprofundate.

Se aștepta ca Uniunea Bibliotecilor China-CEEC să aducă mai multe contribuții la promovarea schimburilor culturale între China și țările din ECE în viitor, continuând să insufle vitalitate mecanismelor de cooperare în diverse domenii și industrii între China și aceste țări.²⁰

Cel de-al Treilea Forum al Curatorilor Uniunii Bibliotecilor din China și Statele Central-Est Europene a extins aceste dialoguri prin abordarea de noi teme relevante pentru biblioteci, reafirmând angajamentul Uniunii Bibliotecilor China-CEEC de a promova schimburile culturale și de a adapta serviciile bibliotecilor la nevoile comunităților în contextul global actual. Evenimentul s-a desfășurat în perioada 21-24 octombrie 2023, la Nanjing, capitala provinciei Jiangsu din estul Chinei. Forumul a fost coordonat de Biroul Internațional de Schimb și Cooperare al Ministerului Culturii și Turismului din China, găzduit de Secretariatul

Uniunii Bibliotecilor din China-CEEC și organizat de Biblioteca din Nanjing.²¹ Tema abordată a fost „Biblioteca - Beneficii Reciproce - Progres Comun - Cooperare Reciproc Avantajoasă”, care reprezintă un concept important, foarte apreciat în cultura chineză.

Ceremonia de deschidere a inclus o retrospectivă a Uniunii Bibliotecilor din China-CEEC și mesaje video din partea membrilor Uniunii pentru bibliotecile publice din Provincia Jiangsu. În discursurile susținute, s-a subliniat faptul că bibliotecile membre au colaborat pentru a găsi o cale comună de dezvoltare bazată pe principiile egalității, beneficiului reciproc, incluziunii și deschiderii. S-a accentuat, de asemenea, importanța bibliotecilor ca instituții esențiale în conservarea civilizației și culturii umane, subliniind necesitatea de a juca un rol mai activ în promovarea comunicării culturale.

Forumul a reunit 150 de participanți din cadrul a 45 de biblioteci membre, printre care Biblioteca Publică „Dritero Agolli” din Fier, Albania, Institutul de Etnologie și Cercetare Folclorică, Croația, Biblioteca Universitară Națională „St. Kliment Ohridski” din Bitola, Macedonia de Nord, Biblioteca Municipală din Belgrad și Biblioteca Națională a Serbiei, Biblioteca Municipală din Kranj, Slovenia, Biblioteca Națională Széchényi din Ungaria, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” Cluj din România, Biblioteca din Nanjing, Biblioteca Publică Huangzhou din China etc.²² Delegația din România a fost reprezentată la acest forum de bibliotecarii Ramona Câmpăan și Delia Chira, care au susținut prezentări despre „Colecțiile

library design”, accesat în data de 22 febr. 2024, <https://www.facebook.com/chinaembassy/nmk/posts/the-2nd-china-ceec-curators-forum-of-libraries-union-themed-libraries-as-essenti/409436167204448/>

²⁰ „The 2nd China-CEEC Curators' Forum of Libraries Union Successfully Held Online”, ultima modificare 21 oct. 2021, <https://en.hzlib.net/cceecclucf/844.htm>

²¹ „The 3rd China-CEEC Curators' Forum of Libraries Union Successfully Held in Nanjing”, accesat în data de 21 febr. 2024, <https://en.hzlib.net/cceecclucf/1023.htm>

²² „The 3rd Forum”

digitale românești în Europeana 1914-1918” și „Aspecte privind valorificarea Colecțiilor Speciale ale Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj”.

Conferința a explorat o gamă de subiecte importante pentru domeniul biblioteconomiei, desfășurându-se pe parcursul a trei zile dedicate discuțiilor și activităților. Temele principale incluse în agenda forumului au fost: promovarea lecturii, tipurile de literatură, inovația și serviciile oferite de bibliotecă, spațiul urban de lectură, importanța lecturii în rândul tinerilor etc. Aceste subiecte sunt cruciale în contextul actual, în care bibliotecile se confruntă cu provocări din ce în ce mai mari în era digitalizării și a accesului rapid la informație.

Promovarea lecturii a fost un punct central al discuțiilor, evidențiind nevoia de a crea inițiative care să încurajeze obiceiul lecturii în rândul tuturor categoriilor de vârstă, dar mai ales în rândul tinerilor. Aceasta este esențială nu doar pentru dezvoltarea individuală, ci și pentru consolidarea unei societăți informate și critice. Discuțiile despre diversitatea genurilor literare au evidențiat cum fiecare tip de literatură poate răspunde nevoilor diferitelor segmente de public, contribuind atât la promovarea literaturii locale, cât și internaționale. Inovațiile în modernizarea serviciilor de bibliotecă, cum ar fi programele educaționale, cluburile de lectură și evenimentele culturale, au fost prezentate ca metode eficiente de a atrage vizitatori și de a transforma bibliotecile în centre comunitare active. De asemenea, s-a pus accent pe crearea și amenajarea unor spații dedicate lecturii în mediul urban, care nu doar că facilitează accesul la cărți, dar și contribuie la interacțiunea socială și la stimularea cititului comunitar.

Temele discutate au reflectat nu doar provocările actuale, ci și oportunitățile de inovare și adaptare, încurajând o viziune modernă asupra funcției bibliotecilor ca spații vitale pentru cultura și educația comunității. Impactul acestor discuții se va resimți cu siguranță în practicile viitoare ale bibliotecilor, contribuind la crearea unui mediu în care lectura și cunoașterea să fie accesibile tuturor.

Prima sesiune a forumului a fost deschisă de Chen Jun, directorul Bibliotecii din Nanjing, cu o prelegere despre sursele și principalele caracteristici ale cărților antice, urmată de cea a directorului general al Bibliotecii Naționale Széchényi din Budapesta, Dávid Rózsa, despre înființarea unui important centru de digitalizare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci din Ungaria, capabil să digitalizeze 10 milioane de pagini pe an, permițând accesul la documente precum codexele Bibliotecii Corviniene, vocea lui Kossuth și partituri vechi care pot fi accesate din Cleveland, Budapesta sau Cluj-Napoca.²³

În cadrul celei de-a doua sesiuni a forumului, curatorii bibliotecilor din diverse regiuni, cum ar fi Shanghai, Shanxi, Guangzhou, Chongqing, Shandong și Qinghai, au împărtășit experiențele lor legate de serviciile bibliotecilor publice și au explorat rolul bibliotecii ca loc de inspirație, învățare, socializare, ca spațiu multifuncțional, platformă și infrastructură. Impactul acestor discuții a fost semnificativ, deoarece a subliniat nevoia de a adapta serviciile bibliotecilor la cerințele contemporane și de a le transforma în platforme de interacțiune socială și culturală.

În cea de-a doua zi a conferinței au avut loc discuții la care au participat 41 de speakeri în cadrul a cinci mese rotunde, fiecare prezentare contribuind la explorarea temelor centrale ale

²³ „A fost inaugurat centrul de digitalizare al Bibliotecii Naționale a Ungariei”, accesat în data de 22 febr. 2024, <https://www.rador.ro/2022/02/12/a-fost-inaugurat->

centrul-de-digitalizare-al-bibliotecii-nationale-a-ungariei/

evenimentului. Prima temă dezbătută a fost promovarea inovatoare a literaturii caracteristice. Literatura caracteristică reprezintă acele lucrări care reflectă trăsăturile culturale, istorice și sociale ale unei regiuni sau comunități, având un rol esențial în conservarea identității locale. Aceasta include nu doar scrierile literare, ci și diverse forme de exprimare culturală care conturează caracterul comunității. Literatura caracteristică nu poate doar să dezvăluie cultura regională umanistă și contextul istoric al orașului, ci poate fi considerată pe de-o parte un factor personalizat care diferențiază o bibliotecă de alte biblioteci, iar pe de altă parte un factor care reflectă competitivitatea esențială a bibliotecii. Bibliotecile au făcut explorări utile cu privire la colectarea, sortarea și prelucrarea informațiilor despre literatura caracteristică, utilizarea literaturii caracteristice digitale, construirea bazei de date a literaturii caracteristice și alte aspecte. Odată cu aprofundarea continuă a construcției de biblioteci inteligente, promovarea și construirea resurselor de literatură caracteristică au fost, de asemenea, integrate treptat în construcția bibliotecii inteligente. Analiza privind extinderea domeniului cercetării literaturii caracteristice, îmbunătățirea utilizării resurselor literaturii, standardul de construcție digitală al literaturii caracteristice, integrarea și partajarea resurselor literaturii caracteristice, digitizarea și conservarea pe termen lung a patrimoniului cultural imaterial și alte aspecte vor deveni temele principale de cercetare ale bibliotecilor publice.

O altă temă abordată a fost cea a serviciilor diversificate de bibliotecă și limitările acestora.

Funcțiile bibliotecilor publice vor fi realizate într-o manieră mai bună și mai cuprinzătoare prin serviciile diversificate. Scopul principal al dezvoltării bibliotecilor publice a devenit

crearea unui sistem de servicii de bibliotecă publică adaptat grupurilor, culturilor și mijloacelor tehnice diversificate ale orașului modern. Cu toate acestea, extinderea serviciilor diversificate ale bibliotecii va fi inevitabil limitată de forța de muncă, materiale, resurse și alte aspecte. Modul de determinare a limitei serviciilor diversificate, clarificarea limitelor serviciilor și mecanismul de cooperare cu ceilalți subiecți care oferă servicii publice societății și crearea unui context armonios de dezvoltare este, de asemenea, o problemă importantă cu care ne confruntăm în prezent.

O altă temă explorată a fost preservarea și utilizarea creativă a cărților vechi și rare. Pornind de la ideea protejării cărților vechi și rare, s-a evidențiat accelerarea transformării resurselor și a utilizării cărților vechi prin explorarea valorii epocii, promovarea utilizării eficiente, consolidarea construcției digitale și creșterea vizibilității acestor lucrări. S-a pus problema utilizării pe deplin a mijloacelor creative culturale moderne pentru a promova „revitalizarea” acestor cărți, cu scopul de a întări rolul important al cărților vechi în păstrarea culturilor multi-etnice și în contribuția la construirea civilizației moderne.

Construirea spațiilor urbane de lectură a constituit o altă arie tematică abordată. După cum știm, orașul este centrul economic și cultural regional. Pornind de la ideea că „Orașul încurajează lectura și lectura schimbă orașul”, s-au formulat următoarele întrebări: Ce formă ar putea fi folosită pentru a promova lectura în vederea îmbunătățirii comunicării între cetățeni și creativitate? În ce mod ar putea lectura să ridice nota culturală a orașului și să atragă mai multe talente și vizitatori pentru a participa împreună la procesul de dezvoltare? S-a ajuns la concluzia că, în acest context bidirecțional, a recunoaște rolul bibliotecilor publice ca actori importanți și lideri, prin valorificarea

avantajelor lor profesionale, locative și umane, reprezintă o provocare constantă pentru bibliotecarii din acest domeniu.

Nu în ultimul rând, discuțiile au subliniat importanța participării sociale la dezvoltarea de înaltă calitate a bibliotecii. În timp ce bibliotecile publice servesc societatea, actorii sociali pot participa, de asemenea, la construirea și dezvoltarea bibliotecilor. S-a concluzionat că participarea factorilor sociali va oferi o bună oportunitate pentru bibliotecile publice de a avea servicii modernizate și inovatoare.²⁴

Fiecare sesiune a fost marcată, așadar, de discuții animate și perspective inovatoare, în care experți din diverse domenii au împărtășit bune practici, provocări și soluții pentru îmbunătățirea accesului la informație și valorificarea resurselor culturale. Ceea ce s-a remarcat a fost dorința și intenția de a aprofunda în continuare cooperarea dintre bibliotecile care fac parte din Uniune și promovarea dezvoltării acestora după modele internaționale.²⁵

Colaborarea internațională, evidențiată la forum, a fost crucială pentru facilitarea

schimbului de bune practici între bibliotecile din China și CEEC. Această colaborare nu doar că îmbogățește cunoștințele și resursele disponibile, dar și contribuie la dezvoltarea unei rețele internaționale care poate influența în mod semnificativ politicile culturale și educaționale. Crearea unor astfel de legături poate sprijini inovațiile în biblioteconomie, oferind un cadru în care instituțiile pot colabora pentru a răspunde mai eficient nevoilor comunităților pe care le deservește.

Impactul forumului se resimte deja prin inițiativele comune și proiectele pilot care au fost lansate în urma discuțiilor. Aceste inițiative au potențialul de a genera schimbări pozitive la nivel local și internațional, promovând o viziune integrată asupra rolului bibliotecilor în societate. În concluzie, această cooperare a creat un cadru propice pentru dialog și interacțiune culturală, esențial pentru a răspunde provocărilor actuale și pentru a asigura un viitor sustenabil pentru comunitățile bibliotecilor din întreaga lume.

²⁴ Manuscris tradus în original de Ramona Câmpean: „Pre-Notice of the Third Forum of Curators of the China-CEEC Library Union”

²⁵ „Biblioteca Publică din Fier la conferința internațională “The 3rd China-CEEC curators’ Forum of

Libraries Union”, China”, accesat în data de 22.02.2024, <https://arumun.com/2023/11/02/biblioteca-publica-din-fieri-la-conferinta-internationala-the-3rd-china-ceec-curators-forum-of-libraries-union-desfasurata-in-china.html>